

1990. február - „**Kérlek, ne ítéld könnyelműen felettem**”

Tízezres szabadtéri rockfesztivál Dorogon, a nyolcvanas évek elején. A fiatalok egy része már előző este megérkezett és bőrig ázott. A melegen sütő Nap és a nap forró eseményei feledtették a rendőr molesztálta csövesekkel a viszontagságos éjszakát. Az utolsó zenekar a Hobo Blues Band.

Már sötét és hűvös van. A tömeg kitart. Hobo felidézi József Attilát Tiszta szívvel...

Harmadnapja nem eszek, / Se sokat, se keveset, /Húsz esztendőm hatalom, /Húsz esztendőm eladom. / Hogyha nem kell senkinek, /Hát az ördög veszi meg, /Tiszta szívvel betörök, /Ha kell embert is ölök.

Döbrent csönd, óriási hatás. Mellettem egy rendre ügyelő férfi másféle döbbenetben: „Miket mond ez itt?” - nem akarván hinni a fülének, eligazítást várva jártatja körbe a fejét. Aztán nemsokára vége a koncertnek. „Menjetek békével! Nehogy bántsanak benneteket! Vigyázzatok egymásra!” - inti óva „báránykát” Hobo.

A Kopaszkutya című film egyik kitűnő betétdala a Belladonna: ott kezdtem - mesélte - ahol majd te végzed a kapuba tetted, a táblán „Intézet” kéthetes se voltam, anyám már ott hagyott, de lelelt volt ő is, nem érzek haragot BELLADONNA - MONDD, MIBEN HISZEL MÉG? tizennégy éves volt, az éhség lökte hanyatt azóta elfogad szelídet és vadat hálózásokban eggyel, villában hárommal jobb, mint az őrszobában várni a lányokkal

Szinte balladai mélységgel és tömörséggel ábrázolja a dal a teljesen kiszolgáltatott állami gondozott leány helyzetét. S tudjuk, hogy ilyen belladonnák sokan vannak.

- Honnan ez az érzékenység és érdeklődés a nehéz sorsú gyermekek iránt?
- Van bennem valamiféle segíteni akarás. Már a hatvanas évek végén örökbe akartam fogadni egy intézeti gyereket, akit a mozgalmár apja elzavart otthonról. Intézetbe került, de megszökött, s a gyámhatóságon én vállaltam érte felelősséget. 1973-ban pedig szerettem volna tanítani Bakonyoszlopon, egy ottani kastélyban, ahol értelmi fogyatékos gyerekeket neveltek, gondoztak. Egy volt ÁVH-s személyzetis azonban nem javasolt. Elképesztő történeteket mesélhetnék...
- Volt talán a környezetedben példakép egy hasonlóan jótét lélek?
- Nem, sőt én mindent megtagadtam, mivel egy „munkásarisztokrata” családból származom. Gyermekkoromban sokszor nyaraltam különleges üdülőkhöz, ahol olyan kiszolgálás volt, mintha grófok lettünk volna. Ilyenkor nagyon rosszul éreztem és szégyelltem magam.
- Az sem lehet véletlen, hogy a blues-zene ragadott meg...
- A blues ritmusa, dallamvilága nagyon alkalmas a fájdalom, a szenvedés kifejezésére, és ehhez nekem is van valami érzésem.
- A zene és a te előadásmódod együtt nagyon hatásos.
- Valószínűleg a zenénkben van olyan mondanivaló, ami miatt odajönnek a gyerekek és elmesélik, hogy mi történik velük, vagy segítséget kérnek.
- Annak ellenére, hogy te már a rock pályafutásod elején kijelentetted, hogy nem vagy az aluljárók Robin Hoodja.
- Én a hetvenes évek végén a színpad előtt ugráló közönséget nem vállaltam fel, mert nem éreztem magam a prófétájuknak, nem voltam csöves, és a saját világomat akartam kifejezni.

Mégse lehetett kitérni az olyan elvárások elől, melyek mögött az atyai irányítás reménye húzódik meg. Ha az ember ezt a zenét játssza, akkor nem lehet. Fel kell vállalnia. Bár Magyarországon túl nagy szerepe van a rockzenének, a zenészekről szinte „prófétai”, „nép-tribunusi”, „politikusi” szerepet is elvárnak..

- Mondd el néhány jellemző esetedet! Tudom, hogy patronáltál börtönbe került fiút is.

- Igen, volt olyan is. De inkább egy kudarcomat mesélem el. Kaptam egy levelet egy lánytól, aki nagyon nagy bajba került, és kért tőlem kétezer forintot. A borítékra azonban elfelejtette ráírni a feladót. Teljesen szét volt ázva a boríték - talán a könnyeitől - és a bélyegzőről se lehetett elolvasni, hogy hol adhatták fel. Így neki nem - de másnak, ha volt – tudtam pénzt adni. Voltak aztán olyanok, akiket megpróbáltam kirángatni a gyógyszerkezésből. Másokat meg „átrugdaltam” az érettségim.

- Van egy putnoki „pártfogoltad” is.

- Igen, ő most itt van Pesten, dolgozik, jól keres, és esti iskolába jár. Régóta ismerem és előttem van a félénk, érdeklődő tekintete, amiből sugárzik a bizakodás. Boldog vagyok, hogy egyenesbe került az élete. Legutóbb egy szekszárdi koncerten egy 12-13 éves fiúnak odaadtam a csörgő dobomat. Látszott rajta, hogy mélyről jött, rossz családi körülmények között élhet, ugyanakkor szégyelltem magam, szorongtam, hogy nem tudok többet adni, látva a védtelenségét, az esendőségét. Az összes dalunkat kívülről fújta, igyekeztem csak neki játszani, hogy minél több erőt vihessen haza ezekből a dalokból. Igaza van Stingnek, aki azt mondta, amikor Budapesten fellépett, hogy az egyes ember a fontos, nem pedig az, hogy milliók elvárásainak megfeleljünk. Korábban pedig egy csehszlovákiai magyart sikerült az Amnesty International segítségével biztonságba juttatni.

- Újabban a színpadon nem vagy olyan kemény, sőt békülékeny és megbocsátó gesztusokat teszel.

- Pedig ma nehezebben viselem el az agressziót és türelmetlenebb vagyok. Borzasztóan feldühít az igazságtalanság, a kiszolgáltatottság viszont elszomorít. Az első fontos dalomban azt írtam, hogy ne bántsatok, mert én nem haragszom!

A szombat esti blues-zenekar népszerű zenebohóca „ráadásként” írt egy verses levelet.

Kisfiam! Azt hittem, ember vagyok, De azt már nem, hogy az is maradok. Fogadd hát úgy majd ezt a levelet, Mint egy még-emberi üzenetet. Kérlek, ne ítéld könnyelműen felettem. És őrizz meg gyönyörű szívedben. Lehettem volna vadász, vagy hajtó, Én kiátkozott, megrögzött csavargó. Ki azt hitte, ha úton van, szabad, Eltapos a világ, ha útjában vagy. Így lettem bolond. Élni kell és lehet. Bocsáss meg nekem. Isten veled!

Földes László: A bolond levele a kisfiúnak

Zétényi Zoltán